

Nagyvárad Estilap

Főszerkesztő: MARTON MANÓ

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

Milyen megegyezést kötött Magyarország Romániával

A magyar kormány hivatalos jelentése a bukaresti tárgyalásokról

— Budapesti tudósítónk távirata —

A magyar kormány a hivatalos Magyar Távirati Iroda útján most tette közre a Bukarestben lefolyt román-magyar tárgyalások eredményéről szóló hivatalos jelentését. A jelentés így hangzik:

Magyarország és Románia között tavaly novemberben kezdődtek meg és husvét előtt fejeződtek be a tárgyalások. Megvitatták a két állam között még függőben levő kérdéseket, amelyek részben a békeszerződésből folynak, részben ezzel kapcsolatban szabályozandók. A tárgyalások eredményeképpen az április 16-iki záróülésem a következő 12 egyezményt írták alá:

Polgári jogsegély; bírósági iratok, telekkönyvek, anyakönyvek kölcsönös kicserélése; földadókataszterek kölcsönös kicserélése; a Gojdu-alapítványt érdeklő kérdések; természetbeni visszatérítések; letétek felszabadítása, régi osztrák-magyar koronákban létesült tartozások és követelések; biztosító társaságok;

az új határ által kettészelt vármegyék, városok, községek vagyonának megosztása;

a határ által kettészelt vizek és az árvízmentesítő társulatok felosztásainak rendezése; kereskedelmi megállapodás; jegyzőkönyv a vámpénztárak kezelté vagyonok összeírásáról.

Tárgyalások folytak levéltári kérdésekben is, de nem jutottak megállapodásra. A kettős megadózatás elkerülésére teendő intézkedésekben a szakértők megállapodtak, de az erről szóló eredménytervezet nem került aláírásra.

Az egyezmények közül a kiadási egyezmény a szokott kezelet közt mozog. A polgári jogsegélyről szóló megegyezés biztosítja a két állam polgárai részére a perkepesseget. Életbelépteti a két fél között a hágai házassági, gyámügyi egyezményeket; határozmányokat tartalmaz az ingó hagyatékokról, az örökbe fogadásról és törvényesítésről az anyakönyvi iratok kölcsönös rendelkezésére bocsátásáról.

A természetbeni visszaszolgáltatásokról szóló egyezmény a békeszerződésen alapszik. A tartozásokat és követeléseket keletkeztető ideje szerint két esz-

portban különbözöképen valorizálják.

A kereskedelmi megállapodás biztosítja a két állam termékeinek a másik államban való bevitelénél, a legnagyobb kedvezmény elvének alkalmazását.

A határforgalomról szóló egyezmény lehetővé teszi, hogy a határtól tíz kilométerre lakók a másik állam területén fekvő föld-

jüket akadálytalanul megművelhessék, termékeiket elszállíthassák.

A megállapodások eredménye remélhetőleg mielőbb megmutatkozik, a kölcsönös forgalomban az eddigi nehézségek mindinkább megszűnnek. A két ország közötti gazdasági kapcsolat egyre élénkebbé, szorosabbá válik és meglesz az alapja a békés szomszédi jóviszonynak.

Még a héten megkezdik az állampolgárság megállapítását

Mindenkinek meg kell jelenni a bizottság előtt

Az Estilap adott hírt arról a nagyfontosságú belügyminiszeri intézkedésről, amely elrendeli az állampolgárság kérdésének végleges tisztázását. A miniszter utasította a városok és a községek vezetőit, hogy legkésőbb május 17-ig terjesszenek be pontos kimutatást az összes lakosságról.

A végrehajtási utasítás a polgármesteri hivatalhoz érkezett és dr. Vostinár János főjegyző azonnal megkezdte a rendelet tanulmányozását. Miután a rendelet kerestülvitele óriási munkát követel és a város nem rendelkezik megfelelő számú személyzettel, értesülésünk szerint a polgármesteri hivatal segítségét veszi igénybe.

Ma délelőtt alkalmunk volt az állampolgárság megállapítására vonatkozó rendelet végrehajtásának módozatairól egyik előkelő állású főtisztviselővel beszélni, aki az Estilap munkatársának a következőket mondotta:

— Az állampolgárságra vonatkozó törvény végrehajtását a város a bejelentőhivattal együttesen intézi, miután a bejelentőhivatalnak pontos kimutatások állanak rendelkezésére a város lakosságáról. Az összeírást már a héten megkezdjük. A rendelet értelmében

mindenki, kivétel nélkül tartozik az összeíró bizottság előtt megjelenni.

Hogy a publikum meglegyen kímélve a fölösleges ácsorgástól, az állampolgárságot megállapító bizottság

a felek részére külön, névre szóló idézést állít ki.

Az összeírás kerületenkint történik, úgy hogy zavarok egyáltalában ne forduljanak elő.

Az összeíró bizottság főnöke Hrihor kapitány, a bejelentő hivatal főnöke lesz, aki mellett a város részéről dr. Borbély Dezső fog asszisztálni.

A bizottság külön hirdetmény útján fogja tájékoztatni a publikumot.

MAI ZÜRICH NYITÁS

NEWYORK — — — —	56250
LONDON — — — —	2467 —
PÁRIS — — — —	3630 —
PRÁGA — — — —	1655
BUKAREST — — —	290 —
BUDAPEST — — —	00073
BERLIN — — — —	10 null) 131
BÉCS — — — —	0007975
MILANO — — — —	2510

Banu Konstantin Rómába utazik a konkordátum megkötésére

— Bukaresti tudósítónk távirata —

Ismeretesek már azok a tárgyalások, melyeket a román kormány a Vatikánal folytatott a konkordátum ügyében. A Vatikán részéről Dolci Angeli pápai nuncius, a román kormány részéről pedig Banu Konstantin vezeti a tárgyalásokat. Mivel azonban Dolcinak nem volt plein pouvoir-ja a Vatikántól konkordátum megkötésére, ezért érdemleges eredményt nem is tudtak elérni. Mint-hogy pedig

a kormány nagyon is szíves vi-

Május elseje Nagyváradon

A rendőrprefektus a munkaszünetről

A nagyváradai államrendőrség prefektusi hivatala mihez tartás és tudomásulvétel végett közli, hogy május 1-én hivatalosan nem kötelező a munkaszünet. Munkájában senkit sem lehet megzavarni, viszont nem is kötelezhető senki munkára. Üzletek egész nap nyitva tarthatók.

Erdély fatermelői a földművelési és kereskedelmi miniszternél

Szombaton délután érkeztek vissza Bukarestből Karpf Márton, a fások szövetségének főtitkára és a fatermelők értekezletén beszámolt utjának eredményeiről. A főtitkár két küldöttségben vett részt. Járt Constantinescu földművelésügyi miniszternél, akivel a vágatási engedélyek ügyében folytattak tanácskozások és Tancred Constantinescu ipari és kereskedelemügyi miniszternél, ahol az állami vállalatok kommercializálásáról szóló törvénynek a fa ermelőket érintő intézkedéseit beszélték meg. Mindkét miniszterrel beható eszmecserét folytattak a napirenden levő kérdésekről és a miniszterek ismertették álláspontjukat úgy a vágatási engedély, mint a kommercializálás ügyében. Tancred Constantinescu miniszter a faérdekeltség számára biztosított a kommercializálási törvény végrehajtására kiküldött ötös bizottságban egy helyet, azonfelül kilátásba helyezte, hogy minden felmerülő kérdésben ki fogja kérni az illetékes testületek véleményét. Megígérte, hogy tájékozódást fog szerezni a fatermelők kívánságairól és a szükséghez mérten honorálni fogja azokat.

sell, hogy végrehaláhára megegyezést kössön a Szent Székkel. — Banu husvét után Rómába utazik, ahol folytatják a tanácskozásokat és esetleg megkötik az egyezményt. Banunak teljes felhatalmazása van a román kormánytól. Hogy Banu előbb nem utazhatott Rómába, annak oka az, hogy Duca külügyminiszter nem volt itthon. Másrészt Róma is úgy kívánta, hogy az érdemleges tanácskozások husvét után kezdődjenek.

Művészi fényképek Weisz és Miklós

Apolló-palota

Hírek

Szerda este bezárul a világhírű festőművészek kiállítása

Nagyvárad közönségének mely vasárnap délelőtt zsúfolásig megtöltötte a Kath. Kör földszinti termeit, már régen nem volt része oly művészeti eseményben, mint amilyen volt Spiegel Frigyes peripatetikus előadása a modern művészetről. Szabad előadásban hol szellemes csevegés, hol magasan szárnyaló megállapítások formájában egy órán át beszélt a festőművészetről, általában a régi és modern művészet közötti különbségről, a festés technikájáról és az új művészeti irányokról, az impresszionizmus és expressionizmusról. Azután képtől képhez sétálva ismertette azokat a lelki érzéseket és hangulatokat, melyet a kiváló festmények az ember lelkéből kiváltanak, hangsúlyozván, hogy az ilyen képek maradandó becsüek és értékük mindig csak növekedhet. Az előadás zajos tetszésnyilvánításokat váltott ki a közönségből.

A rendezőség a kiállítást egy nappal, szerda estéig meghosszabbította, hogy a képekre beérkező számos vételi ajánlatot lebonyolíthassa. A vezetőségnek módjában lesz a művészekről sürgönyileg beérkezett új ármegállapítások alapján, a legtöbb képnél lényeges árleszállítást eszközölni.

Feldmann Izidor meghalt

A régi Várad egy érdekes alakja távozott el az élők sorából mult szombat: Feldmann Izidor, akit főleg azok ismertek, akik az orthodox zsidó hitközség mozgalmas életét figyelemmel kísérték. Fanatikusa volt Feldmann Izidor a hitközségi tevékenységnek, amely legnagyobb részt karitatív jellegű volt és sok áldásos nyomot hagyott maga után. Több, mint egy évtizeden keresztül tagja volt Feldmann Izidor a város törvényhatósági bizottságának, a hova nem mindennapi népszerűsége juttatta be. 73 éves volt és jó néhány hónapos szenvedés után váltotta meg a halál. Vasárnap délután temették; Fuchs Benjámin főrabbi mondott koporsójánál gyászbeszédet. Kiterjedt familia gyászolja.

Elhalasztották a Carpentier-Townley mérkőzést

— Bécsi tudósítónkól. —

A Carpentier-Townley boxmérkőzést, amelyet példátlan izgalommal vártak, a kedvezőtlen idő miatt elhalasztották.

Dorian-Filmszínház

Ma, kedden utoljára

A FAKIR TITKA

Izgalmas dráma 6 felvonásban.

A főszerepben Fern Andra, Alfonz Fryland.

Jön.

A tudás fája.

Dorian
film.

* Román Húsvét. Szép tavaszi idő köszöntött be a román Húsvétra. Vasárnap a holdas templomban Ciorogariu Román püspök pontifikálta a nagy misét fényes papi segédlettel. A görög katolikus székesegyházban Frentiu Valér püspök pontifikált. Az énekkar V. Mácska József vezetésével egyházi énekeket adott elő. Mindkét templomot zsúfolásig megtöltötte a hívők serege.

* Az Orvos Egylet folyó hó 30-án (szerda) d. u. 6 órakor referáló szakulést tart a Bábaképezde tantermében. Tárgysorozat: dr. Molnár Leo: A prostata hypertrophia kérdése.

* Május 1-én megnyílik az Atlantio nyárimozgo. Sok-sok próbálgatás után végre meg is csak tavasz lett, ez bizonyítja azt, hogy a legkellemesebb szórakozásoknak adjon helyet. — Az igazgatóság a legmesszebbmenő áldozatkészséggel állította helyre a színházat, hogy átalakításokkal minél kényelmesebbé és élvezetesebbé tegye a városunkban páratlanul álló szórakozó helyet. — Gondoskodás történt kitűnő műsorokról s tekintve, hogy a város szívében van a hely, kitűnő levegőjével, a kényelem minden kívánalmának kielégítésével elsőrangú szórakozó helyé avatja a mozgó.

* Rott és Steinhardt társulataival az Atlantic nyári moziban.

* „A fakir titka” — Dorian-filmszínház. Ma, kedden látható utoljára a Dorian-filmszínházban „A fakir titka” című 6 felvonásos izgalmas dráma, amelynek főszerepeit a nők kedvence Alfonz Fryland és Fern Andra alakítják. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. — Jön „A tudás fája” Dorian-film.

Rott és Steinhardt „Kis komédia” társulatával Nagyváradon. Az atlantic igazgatóságának igazán óriási anyagi áldozatok árán sikerült 6 napi vendég szereplésre a világhírű budapesti „Kis komédia” teljes személyzetét, élükön Rott, Steinhardt és Türk Bertával leszerződten. Első eset, hogy e művészcsapat, melyért a világvárosok konkurrenciája indult meg, vidéki turnéra indult, s első stációjuként városunkba jön. Az előadást a nyári mozi kellemes helyiségében tartják meg, amely bizonyára feledhetetlen emlékeket fog mindenki részére visszahagyni, hisz páratlan és utolérhetetlen humoruk a legelfárasztóbb kedélyű egyént is vidámságra és hangos nevetésre készíti.

Tudomásunk szerint a művész-társulat május 6-án kezdi meg 3—3 napos előadás sorozatát.

Elővételi pénztárról az igazgatóság kellő időben gondoskodik.

* Rott és Steinhardt társulataival az Atlantic nyári moziban.

* Haydn szimfónia gyertyavilágítás mellett. A május elseji filharmonikus hangverseny szenzációja lesz a Haydn-szimfónia előadása, melyet a jeles zenekar stilszerűen úgy interpretál, hogy a hallgatóban azt a szentimentális hatást váltja ki, amit e mű előadása által annak idején elérni kívánt a zeneszerző. A mű utolsó tételénél ugyanis a zenekar tagjai egyenként eltávoznak és távozásukkor a kottaálványon levő gyertyát elollik a tétel egy prim és egy szekund hegedű duettjével fejeződik be. Meg kell említenünk, hogy Haydn e szerzeményét akkor írta, mikor Eszterházy gróf, kinek udvari karnagyja volt, tudvalevőleg a zenekart feloszlatta s az utolsó bucsu hangversenyen dirigálta zenekarat e szimfóniában. Innen az elnevezés „Abschieds (bucsu) symphonie.” Finom ötlete a rendezőségnek, hogy ezt a számot éppen a szezon bucsuhangversenyére állította be.

* Rott és Steinhardt társulataival az Atlantic nyári moziban.

* Elegáns uri ruhákat készít Szalay urisabó, Str. Episcopului Csorogariu 9.

* Az Apolló mozgóban még ma fut Dumas híres regénye, a „Vasárcu ember” történelmi dráma, melynek főszerepeit Wladimir Gaidarow, Helga Molander, Albert Bassermann és Bruno Decarli játsszák. Holnap kezdve egy mély járású társadalmi dráma, a Bosszu álarcos megy, melyben az apjaért rajongó leány szeretetében a gyilkosságig megy s hosszas szenvedéseken kell keresztülmenjen, míg a mindentmegváltó halálban talál hányatott életére megnyugvást. A hatalmas, mély dráma ekcessusokat igénylő nehéz szerepet Soava Gallone alakítja.

* BORTNI KALAP 200 leányi kalapudonságaink megkezdtek „RITA” szalon Strada Alexandri (Teleki-utca) 24.

* Rott és Steinhardt társulataival az Atlantic nyári moziban.

* Rendőr és betörő hőzelharc a korcsmában. Az éjjeli mulatóhelyek környéke az utóbbi napokban különösen mozgalmas és élénk volt. Kisebb-nagyobb botrányok zavarták meg a városi éjszakák nyugodt csöndjét. Tegnap este a híres verekedő Boros Bartha Vince betörő támadt rá több társával Hanga Péter rendőrré, aki kötelességét teljesítve csillapítani igyekezett a zajongókat. Boros Bartha szembeállt a rendőrré. Heves közelharc fejlődött ki a derék rendőr és támadója között, s küzdelem végül Hanga Péter rendőr győelmével ért véget. A veszedelmes verekedőt elvették a rendőrség.

Roth
CSIPKEÁRUHÁZ
Sas nagycsige
(főtejárat)

Nagyon jó minőségű
vaszon 33 L.
Dupla széles szövet
minden színben. . 38 L.
Legszebb selyem
fényű harisnya . . 32 L.
Valódi céna csipkés
ing 38 L.
A legzebb kozmanos
mosó deinek . . 46 L.

Csipke, függöny, ing, zettrek és még
ezerféle cikk kapható a legolcsóbban.

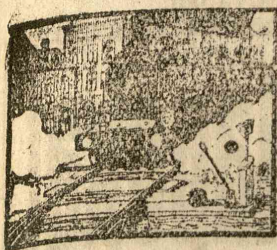
HEVESI

párisi divatáruházában
Strada Nicolo Jorgo (Zöldia-utca) 8. sz.

Bécsi ruhák, kalapok, blousok, ponyolák és gyermekruhák legolcsóbban

Turkesztánból a váradi pályaudvarig

Klärmann ur elmeséli a múltját

A nagyváradi pályaudvaron, szombaton délután három óra tájban, a pesti gyors érkezése előtt egy érdekes megjelenésű férfi vonta magára a figyelmet. A közeptermetűnél valamivel alacsonyabb volt, zömök, rendkívül erőteljes Khakizöld ruháján keresztül szinte érezni lehetett, amint egy-egy mozdulatnál megvonaglanak az izmai. A nyaka vörös volt és duzzadtan terítette szét a gallérját, buggyos térdnadrágja nagyon is megviseltnek látszott. Kopott volt, foltos, itt-ott varrás huzódott rajta, amely aztán megelégette útját és abbamaradt. Éves darab lehetett ez a nadrág, kétségtelen a mintha elárulta volna viselője életnívóját. Nagy, vörös kezével ráütögetett az asztallapra, ahol ült a mikor a hívásra előjött a pincér, akihez odafordult, látni lehetett az arcát ennek a férfinak.

Németül szólt a pincérhez. Érdeklődött a vonat érkezése után s mikor a pincér válaszolt, a szék mellől föltette bőröndjét az asztalra. Nem is bőrönd volt az, hanem egy igen szép iparművészeti munka egy nagyobb fajta fekete fakazetta, amelyet különböző színű beleégetett keleti ornamentikával dekorált. Az ismeretlen kinyitotta és kis termoszpallackot kapart ki belőle a ruhák közül. A pincér forró kávét hozott és vigyázva teletöltötte az üveget.

— Így ni — mondta a pincérnek kifogástalan magyar akcentussal és az utaválót visszatetve a kazettába, aztán fizetett.

Nem volt vesztetni való idő. — Entschuldigen Sie... talán tud magyarul is — szólítottuk meg — még van idő bőven, tíz percet késik a vonat Püspöki-ben. Verstehen Sie?

— Igen, csak tessék magyarul — válaszolt. Mi tetszik? — És biztatóan nézett várva a kérdéseinket.

— Uram, ön itt egy exotikus jelenség. Talán a new-yorki kikötőben nem haborgatná most így egy újságíró, bár ott is megéshetnék. Micsoda viharvert tengeri kapitánynak hiheti önt az ember. Bizisten az arca olyan, mint a Nansené. Kicsoda Ön? Ha teheti mondja el pár szóval. Minden ember érdekes, de ön, a kufferje, a nadrágja és az egész megjelenése még érdekesebb.

Láthatóan tetszett neki a bók, de a jelző készülék bekondított a nyitott ajtón s rövidebbre kellett fogni a beszédet.

— No jó, — mondta — legyen meg az öröme. Nekem nem árt és nem használ, ha ír rólam. Holnapután ugyanis otthon leszek Sofiában.

Elővette a zsebtárcáját és kivett belőle egy fényképet.

— Ez a multam. Nézze meg jól. Idenézzen. Ez a multam.

A fényképen ő volt, egy erdő közepén. Szakállas, finom művi

puskára támaszkodott. A lábainál ült egy nagy feketeszemű nő, sovány volt s az arca rendkívül finom lehetett s egy kicsi fekete kölyök, lobogó vad szemekkel bámult a gépbe. Hosszú fonott hajtucsak verdesték a nyakát. Elragadó, bájos gyerek, négy öt éves lehetett.

— A feleségem és a gyerekeim. A szavaiban annyi meghatottság rezgett, hogy csak hallgattunk. Nem lett volna illő kérdészködni. Ő nézte a képet, aztán beszélt.

— Mikor elvégeztem a székesfehérvári főreált, egyetlen vágyam volt, hogy Amerikába menjek. Ennek már husz esztendője. Megszökttem. Az apám Klärmann fuvaros. Ugyhiszem még él. Sok pénzt elvittem magammal. Kitagadott. Azóta sem

láttam. Bekalandoztam az egész világot. Voltam gazdag ember és utcaseprő is Bombayban... De ez hosszadalmas volna, ha elbeszelném. Hajszolt a sorsom. Nyolc évi szenvedés után Turkesztánba kerültem egy gazdag utazóval, akinek a podgyászaira felültem. Mondhatom, kár volt a podgyászeit. A világ legbecsülete sebből a tája volt. Turkesztánban öt nem fordult elő lopás egy valami más gazsága. Itt kerestem egy Konik lányába. Zámadták. Ottmaradtam. A boldogabb embernek éreztem magam. Imádtam a feleségem, akiben kimondhatatlan szeretett uralkodott... A háboruból nem internáltak... Eltelt négy év... Hadifoglyokat hoztak. Mindennek vége volt.

Megkezdődtek a lopások. A szántók megvadultak. Gyanazkodtak mindenkire, féltékenyekedtek, gyűlölködtek. Mindenki-ben ellenséget láttak, de legfőképpen a foglyokban. A foglyokat bizony néha rajta is csípték a szánt férfiek, amikor erőszakoskodtak az asszonyokkal. Képzelve, Turkesztánban soha nem csukták be éjjelre a lakásokat és az üzleteket. Nem volt nehéz dolguk a foglyoknak. A szellem eldurvult s az én nyugalmamnak is vége szakadt. Egy éjjel az apósom lóháton megszöktetett. Akkor éjjel volt az a nagy mézárás, amelyről ön is bizonyára tud...

A vonat éppen befutott. Klärmann vette a táskáját és kezé nyujtott.

— Azóta nem láttam a gyerekeket és a feleségemet. Isten vele.

— Isten önnel Klärmann ur.

(M. I.)

Tizenhárom fejnélküli holttest a bellinzonai halottasházban

Megrázó részletek a katasztrófáról

— Berlini tudósítónk távirata. —

A husvét hétfői bellinzonai vasúti szerencsétlenség borzalmas méretei csak ma állnak tisztán előttünk. Különösen a két német vagon utasainak katasztrófája megrázó. Ez a két vagon gázvilágítással volt felszerelve és az összeütközéskor ki-gyulladt. Ehhez járul még, hogy az összeütközés ereje is ezt a két vagonra érte legerősebben, úgy, hogy a kocsik a szó szoros értelmében egymásba ékelődtek. A rudak és tengelyek olyan romhalmazzá alakultak, hogy a sebesültek megmentése teljesen lehetetlen volt. Aki saját erejéből nem tudott menekülni az égő kocsikból, menthetetlenül elpusztult.

Az egyik német vagonból csak egyetlen utasnak sikerült megmenekülni, a többi utas egytől-egyig odapusztult.

A halottak, akiket a szénre égett romok alól kihúztak, teljesen felismerhetetlenek.

A bellinzonai halottasházban tizenhárom halott fekszik, akik közül legtöbbenek hiányzik a feje.

A katasztrófa utasainak elbeszélése szerint

Cantarini vasúti kalauz valóságos mesébe illő bátorsággal mentett ki az égő kocsiból tíz súlyosan sebesült utast.

A milánói lapok borzalmas részleteket közölnek a félelmetes szerencsétlenségről. A Secolo tudósítója írja, hogy az égő vagonokból lángoló emberalakok, valóságos eleven fáklyák próbáltak kitörni, de hasztalanul, volt aki egy-két lépés után összeesett és meghalt. A mentési munkálatsok lehetetlenné váltak, mert

a sinek és vasroncsok telítve voltak elektromos árammal, úgy, hogy megközelíteni sem lehetett.

Egy baseli erdőszhivatalnok

hajmeresztő részleteket mond el a Basler Zeitung munkatársának:

— Kétségbeesett segélykiáltásokat hallottunk. Az egymásnak rohant vonatok első kocsijaiban elmondhatatlan jelenetek játszódtak le. A badeni kocsi lobogó lángokban állott, az ablakon át lehetett látni a tűz által megvilágított utasokat. Ki akartak jutni a szabadba, de az egymásba préselt kocsik megakadályozták őket ebben. Minden mentési kísérlet lehetetlenné vált. A jalkiáltások egyre kétségbeesettebbeké váltak. Egy ablakban egy asszony vált láthatóvá, aki kis gyermekét karján tartotta. Jajveszékeltése velőtrázó volt. Mintegy öt-hat percig

küzdött a lángokkal a romok közé szorulva.

Kiáltásai egyre kétségbeesettebbek voltak, míg végül a szemünk láttára égett el gyermekével együtt.

Hiába kísérelték meg a megmenekült utasok segítséget nyújtani, hatalmas vasrudakkal próbáltunk nyílást teremteni az égő kocsin, minden erőfeszítés hiábavalónak bizonyult. A többi ablaknál mintegy hat-hét futkosó embert láttam, akik hasztalan igyekeztek kikerülni, míg végül is borzalmas kiáltások közepette tüzhaltált haltak. Különösen két férfi küzdött kétségbeesett erőfeszítéssel. Ebből a kocsiból mindössze három ember menekült ki.

Erdély legjobb footballcsapata Nagyváradon

A Törekvés legyőzte a temesváriakat, a Nac kikapott tőlük

A román husvét két napján a Kinizsit verő Temesvári AC vendégszerepelt Nagyváradon. Sajnos, a TAC játéka nem kellett kellemes feltűnést és az első napi megérdemelt vereség után, másnap határtalan szerencsével meg nem érdemelt módon győzött. A Törekvés nyugodt fölénytel bíztosan verte a tartálykolt csapatot, annak ellenére, hogy a nagyszerű Strók Albit — aki az aradi trialmérkőzésen szerepelt — kénytelen volt nélkülözni. Az első napon legalább szemnek tetszetős, végig fair volt a meccs, azonban tegnap a TAC emberremenő, kiméletlen játékával még az esetleg megszerzett kevés szimpátiát is elvesztette. A bíró által megítélt számtalan szabadrúgás korántsem befolyásolta őket. Különösen előljárt a rossz példával a centerhalf posztján álló Österling, aki labda helyett kivétel nélkül az emberekbe rugott, elkeseredett gyűlölettel. A publikum nagyrésze hangos kifé-

zással adott kifejezést nemtetszésének. A temesváriak bizony kissé visszaéltek a vendégjoggal. Dicséretre legyen mondva a váradi csapatoknak úgy a Törekvés, mint a vereséget szenvedett NAC egy percre sem ragadtatták el magukat és ami nivót bele lehetett vinni a játékba, hogy az élvezetessé váljon, annak elérésére a maguk részéről mindent megtettek. Áll ez különösen a NAC tegnapi játékára. Az első félidő nyomasztó fölénye alatt a temesváriak alig-alig bírtak megmoccanni. Österling durváskodása zavarta meg állandóan a csatárok összhangját, akik ilyen formán minden akciónál kedvet vesztek. A második félidőben ugyancsak Österling volt az, aki testének hatalmas súlyával ránehezedett a NAC játékosaira.

Komolyabb sérülés is történt a mérkőzésen, de ennek nem a TAC játékos volt az oka. A második halftime 12-ik percében Kinigli olv szerencsétlenül szá-

ladt össze Czimmermannal hogy vértől elborítva kellett levánszorgnia a pályáról. Czimmermann szerencsére, csak könnyebb sérülést szenvedett és csakhamar visszatért a pályára. Kiniglit kocsin a kórházba szállították, ahol sebét friss kötéssel látták el.

Törekvés—TAC 1:0 (1:0.)

A Ströck Albi helyén tartalékos Törekvés egy néhány percesnyi tétovázás után rögtön magához ragadja az iniciatívát és mindvégig fölényesen diktálja a tempót. A TAC-ot láthatólag föltűnően megzavarja a Törekvés frissen és elevenen mozgó csatársora és egyelőre defenzív állásba húzódik. A Törekvés felhasználja a csapat bizonytalanságát és már a 9-ik percben Groh pompás centerét Fiesch egészen váratlanul hosszú lövéssel góiba küldi. Gól után szép akciókban bővelkedő mezőnyjárték következik mindkét részről. Majd a TAC vezet erőteljes támadásokat, de a Törekvés védelme sziklaszilárd, különösen a fenomenális Bartha könnyedén utasít vissza mindent. Az első félidő a Törekvés eivitázhatalan fölényével ér véget.

A második félidőben a temesváriak megkísérik az egyenlítést de csakhamar visszaesnek és a védelmi vonalban maradványok ártórisi kísérletét. A meccs további része változékony fölény mellett eredménytelenül telik el. A vendégcsapatból Holz és Majoros, a Törekvéstől Knol Bartha és Csomag játéka magaslott ki. A meccset teljes pártatlansággal Kiss Kálmán vezeti le.

TAC—NAC 1:0 (0:0)

A TAC okulva az előző napi kudarcon, tegnap már az első garnitúrát dobta frontba. A csapat néhány tagját leszámítva, játéku korántsem mondható szépek. A belső csatártrio teljes megérettéssel dolgozott, de kapu előtt adások maradtak a lövéssel. A NAC kezd széllal és nappal szemközt. Mindjárt parázs helyzet támad a kapu előtt, de a védelem hárit. Erős tempó következik. A temesváriak egészen váratlanul gyilkos iramot kezdenek. Egymásután faultolják a NAC játékosait, a kik büntetőrugásokat és hatalmas bukfeneket kapnak. A váradai csatársor teljes agilitással és ambícióval harcol tovább, de támadásaikat — minden lendületük ellenére — állandó balszerencse kíséri. Egymásután számos kedvező helyzet akad, azonban a TAC hatalmas szál kapusán megakad minden labda. Rónay bombaszerű lövését Kossuth egész könnyedén, szinte kedélyesen fogja és lába helyett öklével küldi a fél pályán tulra. Az első félidő eredmény nélkül ér véget.

A második félidőben a TAC a többet támadó. Közben (és ez is a NAC szerencséjéhez tartozik) Kinigli is súlyosan megsérül. Szántó áll be helyére, de bár-

mennyire is igyekszik, sehogy sem tudja Kiniglit pótolni. A TAC egyre bátrabban támad és a váradai védelem — különösen Markovics — hibáz. A gólt is az ő ok nélküli driblizésének köszönhetik. Majoros lekapja lábáról a labdát, becenterezi és a rástartoló Holz közvetlen közelről gólt rug. Gól után még gyilkosabb iram következik. A TAC

mindenáron megakarva tartani az eredményt, semmitől sem riad vissza, hogy a NAC csatársorát elérjtsse. A NAC hiába igyekszik, nem tud az eredményen változtatni.

A vendégcsapatból Holz—Gosch és Kossuth, a NAC-ból Kajla, Lövenstein, Csillag és Krausz váltak ki. Winkle István kifogástalanul bíraskodott.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Szővetek, selymek, marocnok, vásznak, szőnyegek, linoleumok stb. stb. dú választékban rendkívüli olcsó árak mellett a **MISSIR FIL & Co** cégnél szerezhetők be.

Allami tisztviselőknek az e. ö. árákból árkedvezményt adunk

REKLAM Szövet
nékül is angol
különlegességeink gyári áraknál olcsóbbak. Dú választék
HAVAS és GRÜNFELD
posztóruház, Str. Avram I. (Kossuth-utca) 8 szám. — Sas átjáróval szemben

„TIVOLI”
Str. Avram Iancu volt Kossuth-u.) 2.
Megkezdte az olcsó elárusítást
Gyári árak:
Prima cerna harisnyák 22—55 leig. Prima ilor harisnya 70 lei, Prima muszun fátyol harisnya 80 lei, Prima selyem flor fátyol harisnya 98—125 leig, Divat soknik 27—85 leig, Divat nyakkendők 20—95 leig, Divat zsebkendők 15—40, Férfigallér 18—25 leig, Harisnyák minden elképzelhető színben és árában. — Gyermekszoknik, szabó kellékek és minden rövidáru cikkek állandó nagy raktára.

HATVANY
blanar—szücs
Reg. Ferdinand (Rákóczy-ut) 12
Molykár ellen megóvásokat elfogad
Nagy választék tavaszi szőrmékben

Izlett Onnek

a husvéti kiállításon a Kemény-tele konzerv-kóstoló?

A pompás

**Májpástétom
Maschée
Gulyás és
frankfurti virsli**

Kapható 1/2, 1/4, 1/8, 1 kgr. dobozokban minden jobb fűszer és csemegekereskedésben.

Képviselet vizonteladók részére
Klein Odön
Oradea-Mare, Str. Petru Maior (Or-u.) 7

UJ OLCSÓ UJ

beszerzési forrás!

üveg, porcellán - zománcedény

Háztartási cikkek, konyahatszerezések

Vizeskészlet 6 szem. . . Lei 41.
Boros készlet 6 szem. . . Lei 41.
Lil. örs készlet 6 szem. . . Lei 49.
Szines kávé készlet 6 szem. Lei 120.
Szines kávé v. teáscsésze Lei 14.

Kobald étkező, kávé, teás, Mokka készletek

Bazárárak. Utazó csarak
játék, baba, ajándéktárgyak, gyermek- és babakocsi, kerti butorok.

Farkas Aruház

Str. Nic. Iorga (Zöldia-u 5.)
Porcellánjavítás. Babajavítás.

„Ahogy engem ver az Isten”
Várad Aladár új nótája. Kapható a Hegedüs hírlapiroda zenemű osztályában.

Kalapokat

uri divalclikkekkel,
lehérneműekkel

az üzlet
ujjaalakítása
miatt

minden
elfogadható
árban
árusítok

**ROTH M.
UTÓDA**

Mária királyné-ler 3.

Végre

kapható a
jó
minőségű

Dreher Haggenmacher

Sör kérjük mindenütt

KIRUNA LEYER

egyetlen
dal-estélye

május **5** hétfőn

Jegyek a
Hegedüs Hírlapirodában

A tavaszi divat újdonságai

Női és férfi szövetek, kosztüm, ruha, kabát és öltözet.
Divalcrepek, Creg-de Chine, Marocain, Epangeok

Czillér Imre
nagyáruházában

Csont

Ott szedték össze
elszört csontjaimat
Petőfi.

... Hadgyakorlat után, őszi estén, a kastély előtt fegyvergula, tábornok melletti a káplár ur mesél a kilátrt bakák-
nak és ezek időről-időre jelzik, hogy éb-
ren vannak és hallják a mesét:

Csont! — kiáltják a bakák.
... Dermesztően groteszk képzettár-
sítás, de őszintén leírom, így van; nem
tudok szabadulni a Tatárjárás-nak ettől
a kedves, naiv tablójától, amikor ezt ol-
vasom a lapokban:

— Hollandi hajók nagy-
mennységű embercsontot
szállítanak Kis-Azsiából, a
tavalyelőtti görög harcok
színhelyéről. Az emberi-
csontot vegyigyárakba vi-
szik feldolgozás céljából.

Alsom-e, vagy ébren vagyok?
Csont...
Ha aludnám, talán Ezékiel próféta ál-
ma gyötörne:

...és kivitt engem az Ur
lélek által és letón engem a
völgynek közepette, mely
csontokkal rakva vala.

...És monda nékem: Em-
bernek fia! vajjon megéled-
nek-e ezek a tetemek? és
mondék: Uram Isten, te tu-
dod!

...Imé ezt mondják: El-
száradtak a mi csontjaink
és elveszett a mi reménysé-
günk: kivágtattunk!

De ez nem álom; égbekiáltó valóság
és jól tudom, hogy nem állnak össze a
csontok és nem lehet életet soha senki
a csontokba, amelyekre most fogvicsor-
ítva merednek düllött szemükkel a hol-
landus hajó éhes patkányai. Amíg hus és
bőr feszült a csontokon, míg a zárt
rendszeren belül az isteni lélek lakozott,
addig hívásos anyai álmok minden re-
ménye voltak, — mind egy-egy kis
világ, — egy mikrozmosz, ha már
örögökről van szó. De aztán cinikus
politikusok, eszközöket nem válogató
pénzemberek, történelmi lázalmokkal
terhelt nemzeti álhősök sátnál számítá-
sainak tehetetlen játékgúrái. Ine, hová
jutottak a Megale Hellas-eszme Mino-
kauruszának és Kemál-Törökország Ki-
mériájának áldozatai... Spódlum lesz
belőlük. Ma még csak szállításán y
a sok ezer drága porhüvelynek szétron-
solt váza; porhüvelyeké, amelyeket
firván sirat anya, hitves, testvér,
gyermek és szerető a Márványtenger
partján és a pireuszi nyomortanyákon.

A hajóskapitány, aki a szállítma-
nyal rendelkezik, bizonyosan páncél-
zavári tengeri medve, jókedvűen ül nap-
lában hatszor az ebédasztalhoz és
nem hallja a tizezernyi töredezett csont-
ok Danse macabre-ját. Holnap holnap-
után ugys valamelyik európai kikötő-
ben tornyosul egymásra ezernyi zsák
és bennük a fiatal Eleftheriosok, Kon-
stantinosok, Musztafák és Ahmedek ko-
nyája, mellikasa, lábszára. Aztán te-
rervonatok rohannak a szállítmánnyal
a tavaszi színpompás francia mező-
m a gyár felé, ahol — vegyi áruvá
dolgozzák fel görög és török anyák
hüvelyének fájdalmas gyümölcsét...

Csont...

Ugy egy esztendő múlva, valamelyik
de Bourse-i, vagy Lombard Stre-
tén pompás palotában legújabb divatu-
mokban és frakkba öltözött komoly
— talán a Croix d'Honneur lovagja,
— a Knight of Garter — önmagával
megelégedve jelenti be a részvénye-
ségeit, hogy a márványos — hál-

Istennek — kitűnő konjunktura járt és
az üzleti év nagyszerű eredménnyel
bárult, ami az ócsó tversanyagnak is
köszönhető...

Csont...

Friss ezerfrankosok és sápadt, ko-
moly ónyomású fontsterlingek kellemes
zizegésévé tompult a csontözn diaboli-
kus zörgése. Új Rolls-Royce autót jut
belőle a kurtizánnak és Polret-kreálta
tavaszi toalettek; és a Coty-szállította

parlám, a provençei mezon...
árasztja a kurtizán hajából, amikor es-
köt ad szeretőjének... És mindennek az
ára, micsoda, mit gondolsz, bajtársam
Sz. L., aki mindezt régen megjósoltad a
251-es karszti magaslaton?...

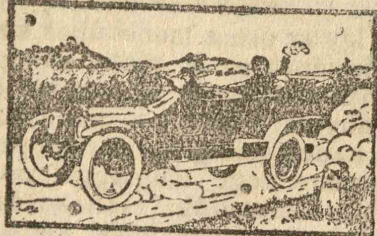
Csont...

... Ó, vajon ér-e valamit Vergilius
vígasztalása: Sic vos non vobis...
Ugy-egy, nem magatoknak szültök-ne-
veltek gyermekeket, anyák, hitemre
mondom, hanem a spódlumgyárosok-
nak...

(-ös.)

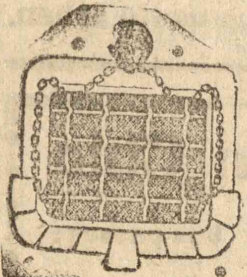
Automobilon Nagyváradtól Párisig

Az Estilap tudósítója érdekes külföldi utra indult

Szöke Sándor a Pesti Kereske-
delmi Bank nagyváradai igazgató-
ja pompás autóján nem minden-
napos utra vállalkozott. Gyö-
nyörű utiprogrammal boldog,
nyugati országokba indult. A
cél: Itálián és Svájcra át — a
fény csodálatos városa Páris,
mely világraszóló sportünnepe
révén ismét centruma lett a
földnek.

Szöke direktor feleségével te-
szte meg a nagyszerű autóturát és
társaságukban van Katona Béla
a Nagyvárad Estilap szerkesz-
tője, aki Veronában találkozott
utitársaival.

Meghalt a kievi vérvádper
fővádlottja

Jaffából jelentik,
hogy az 1913.
évi kievi vérvád-
per vádlottja
Beilis Mendel
meghalt.

Beilis Mendel halálhíre a cári
Oroszország történelmének sok
sötét lapját juttatja eszünkbe.
Az 1911-es esztendő egy szép
tavaszi napján a Szagorovschima
melletti fekvő Szaicew téglagyár
telepén halva találtak egy Jut-
schinsky nevű fiút. A fiu meg-
gyilkolásával a téglagyárban dol-
gozó Beilis Mendelt gyanúsították,
aki ellen azt a vádat emel-
ték, hogy rituális gyilkosságot
követett el. Beilist Kievből vizs-
gálati fogságba vetették és bár a
gyilkosság gyanúja egy Tcshe-
beriak Wjera nevű egyénre há-
rukt, azt továbbra is szabadláb-
on hagyták és 1912 januárjában Be-
lis ellen

„vallási fanatizmusból ri-
tuális célokra elkövetett
gyilkosság”

cimén vádat emeltek.
1912 júniusában több lap sür-
gető cikkére elrendelték a bizo-
nyítás kiegészítését, amelynek
lefolytatásával Maskevitsch ál-
lamügyeszt bízták meg. Az
újabb vizsgálat majd egy esz-
tendőig tartott. Új vádiratot ké-
szítettek és ezt ugyanaz elé, a

biróság elé terjesztették, amely
először tárgyalta az ügyet. A
váditanács eladója

Rysztor szélsőséges anti-
szemita ügyész volt, aki ki-
fejtette, hogy a vizsgálat
eredményeképpen a vád Be-
lis ellen nem tartható fenn.

A vádtanács több tagja csatla-
kozott az előadó véleményéhez,
de titkos szavazás után egy szó-
többséggel fenntartották a vá-

Megszűnik az utlevél- és vizum
kényszer

Indítvány a népszövetségi liga lyoni kongresszusán

(Bécsi tudósítónk jelentése)

A népszövetségi ligák nem-
zetközi uniója június végén tartja
idei kongresszusát Lyonban. Az
unio osztrák osztiálya a kongresz-
szusra negyjelentőségű terveze-
tet dolgozott ki az utlevél és vi-
zum eltörlése érdekében. A ter-
vezet főbb pontjai ezek:

1. A szerződő államok egymás
polgárai számára biztosítják az
utlevél nélküli való be- és kiuta-
zást. Az utlevélkényszer vissza-
állítását csak gazdasági krízis,
vagy háborús veszély eseteiben
lehetséges. 2. A szerződő ál-
lamok az idegencállampolgárok
tartózkodását sem külön enge-
délytől, sem pedig adóktól nem
teszik függővé. A honi ipar és
kereskedelmének védelme csak a
rendes adózási törvényekben

biztosítható. 3. A szerződő ál-
lamok fentartják maguknak a
nem kívánatos idegen elemek
kiutasításának jogát. Retorziók-
tól eltekintve azonban nem al-
kalmazhatják ezt a rendszabályt
bizonyos államok polgáraival
szemben. 4. A szerződéshez
való csatlakozás minden állam
számára nyitva áll. 5. A szer-
ződő államok ezeket a határo-
zatokat nemcsak egymással szem-
ben alkalmazzzák, hanem az első
három eszendőben a többi ál-
lamok polgáraira is kiterjesztik.
Fentartják maguknak azt a jo-
got, hogy három év letelte után
az egyezményben részt nem
vevő államok polgáraival szem-
ben visszaállítsák az utlevél és
vizumkényszert.

nagy per tárgyalását 1913-
ára tűzték ki.

Az esküdtek ítélete fel-
tűző volt.

A per az egész civilizált vilá-
gon nagy felháborodást váltott
ki. Egyre-másra tartottak min-
den országban tiltakozó gyüle-
seket, az orosz parlamentben
Rindmann képviselő interpellál-
ta meg a kormányt az ügyben.
Megállapítást nyert, hogy Beilis
nem is volt vallásos ember, már-
pedig a rituális gyilkosságot
rendszerint vallásos zsidók ter-
hére szokták róni. A Beilis-ügy
természetesen a legféltelenebb
antiszemita agitációra adott al-
kalmat. Beilis kiszabadulása után
családjával Palesztinába vándor-
olt ki, ahol a számára a világ
minden részében megindított
gyűjtési akcióban össze-ozott
pénzből élt.

NEGYVEN PERCENT

A bankdirektort megvizs-
gálja az orvos:

— Na — mondta — nincs
semmi komoly baj, majd fel-
írok egy negyven percentes
karbololdatot.

A bankigazgató felpattant:

— Mi? Negyven percent?
Nem lesz egy kicsit sok? Vég-
re is kiuzsorázni nem hagyom
magam.

A Schilling-üggyel
ma foglalkozik újból
az Orvosegylet

A Biharmegyei és Nagyvárad
Orvosegylet választmánya ma,
kedden délután hat órakor ülést
tart, amelyen a dr. Schilling-ügy
megvizsgálására kiküldött bizott-
ság teszi meg jelentését és en-
nek kapcsán kérni fogja rendki-
vüli közgyűlés egybehívását.
Nem kétséges, hogy a bizottság
javaslatát a választmány magáé-
vá teszi és a rendkívüli közgyű-
lést össze is fogja hívni. Értesü-
lésünk szerint a választmányi
ülésen több oldalról fel fogják
vetni az Orvosegylet ez ügyben
való illetékességének kérdését is.

Színház

♦♦♦♦♦

HETI MŰSOR:

Kedd este: Mihályiné két lánya, újdonság másodszor, B) bérlet 105. sz.
Szerda: Román előadás.
Csütörtök délután: Cigánybáró, mérsékelt helyárakkal.

Csütörtök este: Mihályiné két lánya, újdonság 3-szor, A bérlet 106. szám.

Péntek: Tosca, Kelmay Ilona és Vajda László vendégteljesítményével, B bérlet 107. szám, premier helyárakkal.

Szombat délután: Vén gazember, mérsékelt helyárakkal.

Szombat este: Rózsálány, operett újdonság, 1-ször, bérleten kívül.

Vasárnap délelőtt: Hevesi Piroska és Piffier Alfréd hangversenye, kezdete 11 órakor.

Vasárnap délután: Három a tánc, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este: Rózsálány, operett újdonság 2-szor, bérleten kívül.

A SZÍNHÁZI IRODA HIREL

— Mihályiné két lánya. E nagy sikerrel bemutatott vígjáték, melyben a társulat legjobb erői játszik a főszerepeket a hét műsorán két ízben szerepel. Kedden B bérletben és csütörtökön A bérletben. Mindkét este a bemutató előadás szereplői játszik a nagyszerű vígjáték főszerepeit.

— Cigánybáró. Május 1-én délután fél 4 órai kezdettel Jókai és Strausz örökbecsű operettje a Cigánybáró kerül színre mérsékelt helyárakkal az opera és operett együttes kiválóival és Váradi karnagy vezényletével.

— Kelmay és Vajda vendéjátéka. Pénteken este Puccini Tosca operájában látjuk viszont Kelmay Ilonát és Vajda Lászlót, kik e drámai operában énekelik a főszerepeket. Az opera többi szerepeit Felek, Márkus, Békési, Harsányi és Bereng éneklék. Az operát Váradi karnagy vezényli. A Tosca ez alkalommal B bérletben premier helyárakkal kerül színre.

— Rózsálány. Szombaton este lesz a bemutatója az idei szezon egyik legmulatságosabb szövegű és legülbemészőbb muzsikájú operettének a Rózsálánynak, mely az európai összes nagy színpadokon mindenütt sorozatos előadásban hónapokon, sőt éveken keresztül van műsoron. E minden ízében párisi operett szenzációs táncokkal és igazi szellemességgel fogja meglepni a közönséget, nálunk is. Az igazgatóság gyönyörű kiállításban hozza színre a Rózsálányt, melyet Hetényi főrendező rendez. A főszerepeit az operett együttes legjobb erői játszik és pedig Kovács Kató, Zilahy, Pogány, Körösi Juci, Fratta, Pattantyus, Misoga, Madas, Galambos, Vigh, Sor, Békési, Bereng és Béhr Matyi. A Rózsálány szombat, vasárnap bérleten kívül, rendes helyárakkal, hétfőn és kedden pedig bérletben lesz a színház műsorán. E kiváló operett gyönyörű táncait Misoga László tanította be, az operett zenéjét pedig Szatmári karnagy tanítja és ugyancsak ő fogja vezényelni minden előadásban a nagysikerűnek ígérkező operettet.

— Délutáni előadások. Szombat délután mérsékelt helyárakkal a Vén gazember e nagyszerű Mikszáth-Harsányi vígjáték kerül színre, vasárnap délután pedig a Három a tánc operett újdonság lesz az első mérsékelt helyáru előadása a bemutató előadás szereplőivel.

Az orosz emigránsok álláspontja Besszaráb a kérdésében

Bukaresti tudósítónk távirata

A besszarábiai probléma körül kifejlődött diplomáciai harcra az „Adeverul” a következő érdekes cikket közli:

Amióta a francia parlament ratifikálta a londoni konvenciót, amelyben a négy szövetséges nagyhatalom elismerte Besszarábiának Romániához való csatolását, a Franciaországban lakó orosz menekültek vigasztalhatatlanok. Ennek oka az, hogy ezek az oroszok négy esztendő óta szakadatlanul

azon dolgoztak, hogy a francia kamara valamiképpen ne ratifikálja a londoni konvenciót

A franciaországi orosz monarchista és demokrata menekültek régóta egyek abban, hogy Besszarábia kérdéséből orosz nemzeti agitációs motívumot kell kialakítani.

A kadetpárti demokraták és a monarchista nagyhercegek feledtek minden világnézeti és politikai különbséget, ami őket elválasztotta és összefogtak, hogy harcoljanak a bolsevista uralom ellen.

Igy magyarázható az is, hogy Miljukoff — aki még a cári uralom idején hangoztatta, hogy Besszarábiát oda kell adni Romániának, most el fogadta a monarchista álláspontot, amely szerint

Besszarábia Oroszországnak integráns része és erőszakkal kell azt visszavenni.

Az orosz menekültek azt hitették, hogy ez az akciójuk Szovjet-Oroszország népénél szimpátiára talál és jó eszköz lesz a bolsevikok ellen, akik — úgy látszott kezdetben — mintha lemondtak volna Besszarábiáról. Amde, az eredmény éppen az ellenkező volt. A bolsevikok nem sokat gondolkodtak, hanem feladva eddigi elveiket,

még a monarchistákénál is érienkebb agitációt kezdtek Besszarábiáért.

Igy az orosz menekültek kampányának az a része, amely a bolsevista rezsim gyengítésére irányult — dugába dőlt. Azon a napon pedig, amikor a francia kamara nagy többséggel ratifikálta Besszarábia csatlakozását, az orosz menekültek konsternálva voltak

Azóta, a párisi orosz politikusokat riúgani láthatni francia államférfiak társaságában.

Az Adeverul cikke ezután azt írja, hogy az európai demokratikus államokban igen rossz benyomást keltett a szovjetnek az a propositioja, hogy népszavazás döntön Besszarábia hovatartozása felett. Hiszen a háborúelőtti orosz statisztikák maguk emlegetik, hogy Besszarábiában túlnyomó a románjainak lakossága.

Kiárusítás „HERCULES”-nél

SAS-PASSAGE

az összes raktáron levő áruk minden elfogadható árban.

kaucsuk sarok és kaucsuk talp

Viselik gyermekek és felnőttek, mert tartós, olcsó és kellemes viselet

Lloyd 2654

Salon Chic

Sas-passage

Női kalapok

Mindenféle kalapkelekek nagy áruháza.

Nagyban és kicsinyben

Használt rakettet, porcellán, tég, disztárgyakat veszek és bizonyba elfogadok

FARKAS-Áruház

Str. Nicolae Jorga (Zöldfa-utca) 5. sz.
Üveg, porcellán, zománcdény. Bazarárak kosdeárak

Női mellények,

bőrkalapok, női- és férfi keztyűk, női harisnyák, férfi zoknik

nagy választékban érkeztek az Old England-ba

Lehár és Kálmán operettje: Maritza grófnő és Clocló kottája kapható a Hegedűs hírlapiroda zenemű osztályában.

Szőrme, ruha, szőnyeg megóvó

Str. Ciorogariu (v. Uri-u.) 4.

Leichner József

szücs mester

Tűz, cetörés ellen biztosítva teljes értékben.

Saját érdekében mindenki trassa a jegyre a beadott tárgyak értékét.

Oláry I. cég

Bulv. Reg. Ferdinand No. 7.

Üzlet átírtvezésmiat a raktáron lev. áruk minden elfogadható árban beszerzési áron alul is eladatnak.

Jumper pamut l-a — — — 4—
Férfi galér dupla — — — 23—
Puha gallér — — — 14—
Harisnyák, zoknik gyermek-sapkák és rövidárak hihetetlen olcsó árban.

Külön klassziszt képvisel!

Heti áriegyzék

a most érkezett árukról.

Vizes készlet csisz.	6 szem.	50—
Boros készlet	6 "	50—
Sörös	6 "	100—
Likörös	6 "	50—
Gyümölcs	6 "	130—
Befőtt	6 "	80—
Teáskészl. aranyos	6 "	400—
Kávés	6 "	400—
Feketés	6 "	150—
Ebédli	6 "	800—
Mosdókészl. szín. felszer.	12—	
Vendéglői mély-lapos tányér	10—	
" csemegetányér	4—	
" vizes pohár csisz.	3—	
" boros	3—	
" evőeszköz párja	40—	

Kávéház és étterem felszerelések

Eladás nagyban és kicsinyben

Képkerelezés — Ablakvegyezés

Fratii Komlós Testvérek

Gyári raktár — Nagykereskedés

Oradea-Mare — Nagyvárad

Nic. Jorga (Zöldfa-u.) 13. szám.

TUNGSRAM

A legjobb világhírű
Mindenki kapható!

A református internátus igazgatóját elítélte az egyházmegyei bíróság

A nagyváradai református tanítónőképző internátusa ragyogó hírnevét a viszonyok változásával szerencsésen mentette át az új rezsimbe. Az intézetet mindig a protestáns nőnevelés egyik legjobban alapozott építményének tekintették, éppen ezért hat lesújtóan a közvéleményre annak a kinos belső háborúsnak a zaja, mely az internátusból immár az utcára hallatszik. Bizonyára vonakodnánk egy iskola intern ügyével foglalkozni, ha a tanári testület megdöbbentő személyi torzalkodását ki nem hurcolják a nyilvánosság elé. Korrigálhatatlan bűn ez, végtelenül sajnálatos ballépés, amit nemcsak a növendékek erkölcsi épülése okából nem lett volna szabad semmi körülmények között elkövetni. Az elfajult gyűlölködő csetepatének, amely egész bizonyosan kicsinyes lappaliakból keletkezett, felette mérges hajtásai is vannak.

Feljelentések, haragos intrikák káoszából nőtt ki egy sötét vád Nagy Vilmos igazgató ellen, akinek különben a panaszok egész légiójával szemben kellett védekeznie.

Tegnap, hétfőn délelőtt ült össze a Bihar református egyházmegyei fegyelmi bírósága, hogy letárgyalja azokat a súlyos panaszokat és még terhelőbb vádakat, amiket Nagy Vilmos igazgató ellen Ritoók István tanítónőképző intézeti tanár, valamint dr Gyenge Jánosné, Gál Terézia, Pimper Elz és Osváth Jenőné két terjedelmes beadványukban felsorakoztattak.

A fegyelmi bizottság elnöke Thury Kálmán dr; tagjai Csernák Béla esperes, Domokos László legidőbb semmitőszéki bíró, Morvay Zsigmond dr ügyvéd és Szűcs László lelkész. A jegyzőkönyvet Szeghalmy Sándor dr vezette, a vádat Czegléd Miklós dr egyházmegyei ügyész, a panaszokat pedig Sarkady Sándor dr képviselte.

Domokos László referens ismertette a fegyelmi eljárás alapját képező két beadványt. Az elsőben, amelyet Ritoók István adott be négy tanártársával egyetértésben — azt állítják a tanárok, hogy rendes haladásról a képzőben az sem lehetett, mert Nagy Vilmos állandóan hetekre terjedő szüneteket adott egyes növendékeknek. Feltett kálappal ment be a tantermekbe, a tanároknak nem köszönt, a növendékekkel hol gorombáskodott, hol meg éretlenül viccelt.

Amikor gyermeke sarlajos volt, odarendelte magához a pedellust, hogy az ápolja a gyermeket és hagyta, hogy ugyanez a pedellus érintkezzék aztán a növendékekkel.

A tanári szobában egyszer tíz perccel előbbretolta az óramutatót azért, hogy Osváth Jenőné tanárnőt az egész tanári kar előtt durván összeszidhassa, amiért így elkésett.

A másik beadvány — szintén Ritoókék készítettek — sokkal súlyosabb vádakat tartalmaz. Kollégái azt olvassák fejére, hogy szabálytalanul vezette az internátus számadási naplót;

éhezlette az internátusban lakó növendékeket, míg ő, családja

együtt daskált a földi javakban, persze az internátus konyhájáról.

Voltak bevételek, amiket nem könyvelt el, viszont egyes kiadásokat kétszer is bevezetett. Öngyilkosságba kergette Jeney Rózsikát és ezzel végleg tönkretette az internátus presztizsét. Végül kiszámították a tanárok, hogy Nagy Vilmos 77.618 lej értékű élelmiszert és tüzfűt vett el jogtalanul az internátustól, tartozik tehát mindezt visszatéríteni.

A bíróság úgy határozott, hogy csak az utóbbi három évre eső vádakat vizsgálja meg, tehát Jeney Rózsika esetével nem foglalkozik. Az egyes panaszok, illetve vádpontoknál a referens felolvasta Nagy Vilmosnak odavonatkozó megjegyzését is, amely kerek tagadása volt a tanárok állításának. Ismertette Domokos László a rengeteg tanu vallomását, amiket Olasz Béla dr foglalt jegyzőkönyvbe. Dr Simonyi Ernőné, Reichard Erzsébet, Karácsonyi József, Szőke Ferenc dr, Kiss Károly Kaszay Kálmán dr és Varga Dezső tanárok, illetve tanárnők, továbbá egész csapat internátusi növendék, pedellus, szakácsné és szobalány vallomásából meg lehetőszen bizarr és nagyon nagy szomorú kép tárul elénk igazgató és tanárok gyűlölködéséről. Majd Nagy Vilmos terjedelmes válasziratából, — amelyet szintén felolvastak — azt halljuk, hogy nemcsak, hogy nem vett semmit jogtalanul az internátustól, de

még neki jár különböző tulumkáért 94.375 lej.

Délután 5 órakor kerül sor Czegléd Miklós dr ügyész vádbeszédére. Kijelenti, hogy lelkiismeretes mérlegelés után csak két vádat tarthat fenn Nagy Vilmos ellen: az egyik az, hogy lenézően bánt tanártársával; a másik pedig: hogy elhanyagolta az internátus anyagi érdekeit és megrövidítette a növendékeket. Mindamellett Nagy Vilmos értékes pedagógiai működésére való tekintettel kéri, hogy az igazgatót rosszalásra ítélje a bíróság.

Sarkady Sándor dr a panaszosok képviselőjében szigorú büntetést kíván.

Nagy Vilmos védőbeszédében hangsúlyozza, hogy emelt fővel és nyugodt lelkiismerettel áll a bírák előtt, mert senkit meg nem károsított. Felmentő ítéletet kér.

Este 7 órakor a fegyelmi bíróság ülését félbeszakította. Az ítéletet ma délután 12 órakor hirdette ki Thury Kálmán dr bírósági elnök, amely szerint

Nagy Vilmos igazgatót vétkesnek találták s az egyházi törvény 35-ik paragrafusa alapján rosszalásra ítélik.

A bíróság kötelezi Nagy Vilmost, hogy az ítélet jogerőre emelkedése után 684 lei vizsgálati és 420 lei tárgyalási díjat fizessen be az egyház pénztárába.

A többi vádak alól felmentették az igazgatót.

A magyar válogatott győzelme Berlinben

Zsák kapus karját törte

— Az Estilap eredeti távirata —

A Stadionban tegnap tartott footballmérkőzésen a magyar válogatott csapat a brandenburgi kerület válogatottját 4:1 arányban legyőzte.

A magyar csapat állandó fölényben volt. A gólokat Opas és Molnár lőtték. A németek gólja a második félidő harmadik percében, Zsák hibájából esett, aki e fölötti elkeseredésében a földre vetette magát, sirva fakadt, utána pedig teljesen megzavarodva mozgott a kapuban. A nyolcadik percben egy német támadásnál a kapuból kikutva

a csatár lábaira vetette magát és annak rugásától a karja kettértörtött. Zsákot eszméletlenül kórházba szállították, ahol elaltatták és karját gipszberakták.

Helyette Orth állott be a kapuba, aki szenzációs védést produkált. Orth helyére Nadler került.

A május negyedikén tartandó osztrák-magyar mérkőzésen Zsák helyett Fehér (MAC) fog védeni.

Tovább tart a pesti nyomdász-sztrájk

Betiltotta a kormány a fajtvedő és szociálista lapokat

— Budapesti tudósítónk távirata —

A nyomdai munkások szombaton egyénenként szavazták a munkaadók fizetés javításának elfogadása felett és a munka megkezdése ügyében. A szavazás üzemenként, titkosan folyt le. Ötvennél több szavazatot adtak le és ebből a munka felvétele és a főnökök ajánlatainak elfogadása mellett összesen 203 szavazat esett.

Igy tehát a sztrájk tovább tart

Köztudomású, hogy a sztrájk ideje alatt a Népszava valamint a fajtvedők lapjai: A Nép és a Szózat megjelentek. Szombaton este a kormány, amikor a nyomdai munkások határozatáról, amelyben a sztrájk továbbfolytatását mondták le

az összes budapesti napilapok megjelenését betiltotta.

A kormány keddtől kezdve egy magyar és egy német reggeli lapot és egy magyar nyelvű estilapot ad ki.

A Mircea-egylet mesedélutánja

Tegnap délután nagyszabású, műsorral egybekötött gyermekbált rendezett a Mircea egyesület. Sok száz apró gyermek gyűlt össze a látványos elő-

adásra, amelynek sikere és kitűnő rendezése dr Bucicó Coriolánné nevéhez tapad. A műsor egy tündérmese szcenériumával kezdődött. Pop Nelli, egy bájos tündér tartott bevezető beszédet a függöny szétlebbesése előtt. Popovics Lilike gyönyörű királynő volt s Féder Baba igazi mesebeli herceg. Coroi Pána, Schwarzi Agi, a Beregi gyerekek és Homoki Pali pedig meglevenedett szobrok és repülni vágyó éneklő madarak. Beer Vali és Ligeti Maca elragadó táncokat lejtettek. Majd a leányliceum növendékei léptek a pódiumra és el táncolták Compianat, amelyet Pfitzner Ilus tanított be. A többi tánc betanítása Antalffy Margit érdeme.

A műsor után rendkívül jó hangulatban táncot kezdtek a gyerekek s szünet nélkül húzta a talp alá való a katonazenekar. A gazdag buffét a komité adta össze, a süteményeket pedig a városi cukrászdák küldték a gyerekek részére. Anyagilag is nagyon sikerült volt és a mulatság, mely közel 30 ezer leit jövedelmezett a nemes célra.

* Legszebb női gyöngyszalmakalapot 175 lei. Legfinomabb bore formák 300 lei. Átalakításokat legszebben készítünk „Favorit” kalapüzem, Arany János-utca 2.

* Kegyelet a Sas alatt.

* Rott és Steinhardt társulatával az Atlantic nyári moziban.

Késelő legények a váradi pályaudvar várótermében

Tegnap hajnalban öt óra körül súlyos sérüléssel szállították be a közkórházba a pályaudvari váróteremből Tokai Károly földművest.

Ugy történt, hogy egy Pribék József nevű legény kötődni kezdett a váróterem egyik padján csendesen szundikáló Tokai Károlyval, aki félálamban se maradt adós a felelettel. Szó szót követett, majd a nagyhangu Pribék biciklit húzott elő a csizmaszárából és orozva hasbaszurta az elgyötört Tokait. A késelő Pribéket a váróteremben lévő utasok tették ártelmetlenné és átadták a pályaudvari őrségnek, amely előállította a központi rendőrségre. A garázdálkodó legényt letartóztatták.

Tokai állapota súlyos, de nem válságos.

ELSZAKITHATATLAN

Kék munkás, vászon és szövet ruhák „INDUSTRIA”
ruhaüzeme Oradea-Mare Calea Victoriei No. 1.

Használjunk kizárólag

PLANTOL

legjobb növény
ételzsírt,
mert tiszta, egészsé-
ges és szaporaKosorui előállítva, szigoruan az orthodox
izr. rituelek szerint
Fuchs Benjámín nagyvá-
radi orth. főrabbi ur
felügyelete alatt
Készíti a Fabrica Phenix
S. a. R. Bucuresti.Oradea-maroi képviselő:
FISCHER EMIL Parcul Stefan
cel mare 11. — Telefon 692GYERMEK-
KOCSIK

gyári árban kaphatók

Szőke Miklósnál

Strada Vlahuta (Szent János-utca) 22
Szakszerű javítások, gummizások,
ernyők stb. II.

Meissen

ebédő-készlet komplett
12 személyes
jutányosan eladó

Sternberg I.

Kishidő Telefon 13-45.

MASITS, szücs

Str. Vlahuta (Szent János-utca) 2

Szörmék nyári gondozását,
molykár elleni megóvását

biztosítással vállalok

Alakításokat és javításokat nyári
időben jutányos áron végzekHáz villaszerű épület, vízve-
zeték, villany, termő
gyümölcsös

azonnal beköltözhető

a Bunyitay-liget mellett, a
vasúti kútházzal szemben eladó.

Bővebbet a Hegedüs Hirlapirodában.

Olcsón vásárolható!

Harisnya, keztyű, zokni, zseb-
kendő, csecsemő cikkek,
csipke, szallag, nyakkendő.

Szenczki Miklósnál

Sas-passage (Társolyal szemben.)
Nagy választék Szolid kiszolgálás

APROHIRDETÉSEK

Minden szó 3 lel, vastag betűkkel 6 lel.
— A legkisebb hirdetés ára 30 lel.

LEVELEZÉS

MINDEN hölgy olcsón juthat szép t-
vaszi ruhakelmékhez ha Kertésznel
szerzi be Rimanóczy-utcán Reclam ár-
ban.MEGÁLLT a vér a szívémben, amikor
találkoztunk. Erre igazán nem számított-
tam, hát sohasem lesz már ennek vége.
Kezdjük előről, akarja-e? Irjon „Feltá-
madás” jellegre a Hegedüs hirlapiro-
dába. 433KERESK 22 éves leány számára
500.000 hozományával házasság céljá-
ból intelligens, komoly, izraelita fiatal-
embert. Diskreció biztosítva. Esetleges
ajánlatok a Hegedüs hirlapirodába „22”
jellegre. 444

LAKÁS

ÜZEMHELYISÉGET keresek raktárral
azonnalra. Ajánlatokat „Üzem” jellegre
Hegedüs hirlapirodába. 360

ALKALMAZÁS

PERFECT szakácsnő urházhhoz keres-
tetik. Jelentkezni a „Nagyvárad” kiadó-
hivatalában. 432MEGBIZHATO ember raktárnoknak
vagy nagyobb részvénytársasághoz iro-
da szolgálatnak ajánlkozik. Címet a Hege-
düs hirlapirodába kér. 377INTELLIGENS csecsemőgondozó nő
felvétetik, Strada Sf. Ladislau (Körös-
utca) 36. szám. 449SZAKÁCSNŐT és szobaleányt kere-
sek. Cím Hegedüs hirlapirodában. 451SZOPTATÓS dadát 1—2 hónaposat
azonnalra keresek. Cím Hegedüs hirlap-
irodában. 428PÉNZTÁROS kisasszony, ki némileg
a könyvelést is érti, azonnalra felvéte-
tik. Írásbeli ajánlatok személyesen
„Progres”, Piata Mihail Viteazul (Nagy-
piac-tér) 5. 447MÉRLEGKÉPES, perfekt könyvelőné
gyorsan jutányosan kiképzem. Váradi
nagy cég főkönyvelője. Cím Hegedüs
hirlapirodában. 448

ADÁS-VÉTEL

BUTÉLIÁS üvegek eladók. Cím a He-
gedüs hirlapirodában. 431ELADÓ egy hálószobabeli új butor,
11 darab. Jelentkezni: Miklós, rendőrség
földszint 12. szám. 445EGY tenniszhaló elsőrangú angol
gyártmány, egy hármas könyvszekrény,
sürgősen eladó. Bulevardul Regele Ferdin-
and (Rákóczi-ut) 30. jobbra Szász. 161

Uj! Vaskereskedés Uj

Str. Nicolae Iorga (Zöldfa-utca) 10.
Spitzer sókereskedővel szemben. —
Konyhafelszerelési cikkek, valamint
asztalos és más iparosok legolcsóbb
bevásárlási forrása. — Kérem meg-
győződni szolid árainról.

özv. Löwinger Samuelné

Szövetet és bélésárut

SZÉKELY

kizárólag posztóáruházában vásárolunk
Str. Avram Jancu (Kossuth-utca) 5. sz.JÓ karban levő balkaros gép eladó.
Értekezni: Nemes, Strada Sizericei
(Templom-utca) 24.TELJESEN új nikkel olju gyermek-
kocsi eladó. Lakatos-utca 10. 427PIANINO sürgősen, olcsón eladó.
Cím a Hegedüs hirlapirodában. 424ELADÓ 12 személyes kávé és moka
szerviz, lámpaernyő, zsurasztal, számo-
vár, fehér vaságy, rézlámpa, rézágy,
márványmosdó tükörrel, szalon, olcsó
hálószoba, külön szekrény, 2 vas mosdó.
Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-
ut) 30. jobbra Szász. 49SÜRGŐSEN eladó nagyon szép itt ké-
szült átvető perzsaszőnyeg. Bulevardul
Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30.
Szász. 39vELADÓ: ebédő, háló és előszoba bu-
tor, fehér ágyak, képek és 2 szőnyeg
olcsó árban. Vállalunk mindennemű
ebédő, háló, konyha, üzlet és irodai be-
rendezési butorok készítését, I-rendű
anyagból és olcsó árban. Uj butorüzem
Sirul Cerbilor (Szarvas-sor) 4. 21GYANTÁN 22 év óta tennállo jómene-
teit vegyes kereskedés, elköltözés vé-
gett átadó. Gyantán Feuerlichnál. 452VARRÓGÉP elsőrendű, alig használt,
eladó. Strada Printul Carol (Szilágyi
Dezso-utca) 10. Jakab. 441KÉT járatu vizimalom, kedvező felté-
telek mellett eladó pokdai községben.
Értekezni: Erdély Sándor urnál, uradal-
mi malom, Belényes. 446SZOBA, konyha berendezés, komplett
rézágyakkal elutazás miatt sürgősen el-
adó. Cím Hegedüs hirlapirodában. 445

KÜLÖNFÉLÉK

HOHMANN Bloch I. és II. megvétel-
re kerestetik. Hegedüs hirlapiroda. 421FOGORVOSI Ambulatorium Strada
Nicolae Iorga (Zöldfa-utca) 1. Alkalma-
zottaknak, szegényeknek díjtalan szakor-
vosi kezelés. Fogtömések, műfogak
anyag megtérítésért. 625PÉNZKÖLCSÖN betáblázásra bármi-
lyen biztosítékda azonnal kapható iro-
dában, Pável-utca 5. 453EBÉD 3, vacsora 2 tál étel 750 leiert
házhoz küldve is kapható. Strada Vlahu-
ta (Szent János-utca) 82. 450GIMNÁZISTA, liceumista oktatására
ajánlkozik VIII-ik gimnáziumi tanuló.
Strada I. C. Bratianu (Szaniszló-utca)
29. szám. 442

Legujabb Női kabátok

már 550 leiert

Női ruhák és pongyolák
250 leitől

Gyermekek ruhácskák 75 L-től

Model áruház

Str. Vlahuta (Szt. János-u.) 6

Magas árban vesznek

briliáns, arany, ezüst ékszereket és
dísz tárgyakat, töredék aranyat, ezüst-
tőt, arany szápadlást, arany és más
hamis **Freund Benjámín**
ékszerek, Nagyvárad, Bul. Reg. Ferd.
(Rákóczi ut) 11, Széchenyi szálló épü-
let. — Ékszer olcsó áron kapható.

Magas árban veszünk

butort, szőnyeget, porcellánt,
zongorát, Wertheim-kasszát,
egész lakásberendezéseket.
Meghívásra házhöz megyünk

Beck és Benjámín

Str. Căminiceanu (Váradi Zsig-
mond-utca 11.) Telefon 1703Olcsón kiárultjuk raktáron levő per-
zsa és gyári szőnyeget, ebédő és
hálóberendezéseket, antik butorokat.Üzlethelyiség
központban
átadó

Cím Hegedüs hirlapirodában

Szavatolt valódi MÉZ kapható

Ozierzon méhészetnél

Str. Alexandru (Teleky) u. 32.

Használt, de jó karban levő
BUTOROKATcsakis **GRÓSZ** butor-
üzletében
Baros-utca 6. szerezhet be
legolcsóbb árban. Vilmos megállóEredeti angol lavaszli
szöveleim megérkeztek

SEIDLER uriszabó

Parcul Eminescu (Ezredévi
Emléktér) 2, Rimanóczy-
szálloda mellett.

Legolcsóbb cimtáblák

Földesnél

készülnek

Săguna (Kapacius utca) 19.

Szabó van elő

de olcsón és jól kizárólag

Dávid és Kohn

uri szabónál

Strada Alexandru (Teleky-utca) 4.
megközelíthető

Hallo!

Hallo!

Kovács J.

órás és ókszerész

Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 36

Mindennemű órák javítását

elvégeztetjük. Munkakért kívánatra

házhoz is megyek.

Sonnenfeld Adoli részv. társ.